

Պ. Ս. Մ. Ս. Ս.

ՊՈՒՆԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Տր.
Հեղատեսակ 6 Տր.

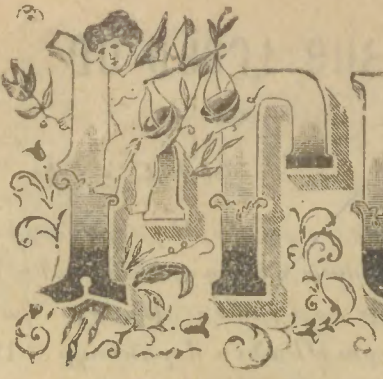
ԱՐՏՍԱՆՄԱՆ

Երկու քիւր միկ ծրարով
Տարեկան 14 Տր.
Հեղատեսակ 7 Տր.

ՍՄԵՐԿԱ

Տարեկան 3.60 Տր.
Հեղատեսակ 1.50 Տր.
ԿԱՆԿԱՆԻ

ՎԱՌՆԱՅԻՆ ՏԱՐԻ
20 ՄԵՃ.

ՄԱՍԻՍԻՍ

Լ Ր Ա Կ Ի Ր

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Վ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՍՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱՐԹԻ Ի Ի ՇԱԲԱԹ

Redaction du Journal

«Travounk»

(Bulgarie) VARNA

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

«Трауникъ»

ВАРНА

Գրութիւնք հաւ չիւ
արտոյր

ԵՐԵՔ ՆՈՐ ԲԱՂԱՔՆԵՐ

Հէլլէն կառավարութիւնը Թէ-
սալիա երեք նոր քաղաքներ կա-
ռուցանելու ձեռնարկին մէջ կը
գտնուի այսօր Ահեօլու և Լիվրի-
նօսի անունով զոյգ մը նոր քա-
ղաքներու հիմնարկութեան հան-
դէսը տեղի ունեցաւ առջի օր
աթիւրադուն իշխաններու, նա-
խարարներու, երեսփոխաններու
և յայն հասարակութեան խառն
բաղումի մէջ շնորհակալեա-
նք ֆիլիթիթի անունով երրորդ
քաղաքի մըն ալ հիմնարկութեան
մէջ կը կատարուի Յունաս-
տանի սահմաններուն մէջ:

Յունական այս երեք նոր քա-
ղաքները՝ որ համանուն երեք
պոլիարակոն քաղաքներ կը յի-
շուցեն, պիտի բնակուին Պաւ-
կարիայէ գաղթող յունազգիներ-
բով Պալկարիայի յայտնուան
գաղթածներն պատճառները ծա-
նոթ են մեզ պատճառներ որոնք
չեն բաղադրուիր հայ գաղթու-
մը հարկադրող պատճառներուն
հետ: Բնակիչ թէ Ահեօլուցիներ-
բուն գաղթածի պատճառը հա-
նանալի է, բայց Վառնայի ֆի-
լիթի Երեքներուն որոնց անու-
նով կը կառուցուին երկու նոր
քաղաքները, գաղթածը անի-
մասն ու բաղադրողական ըլ-
լայով հանդերձ, Հէլլէն կառա-
վարութիւնը արիւնակցական պար-
տականութիւն մը համարած է ա-
նոնց որոնք քիթը արիւնած չէ
տուն տեղ ու քաղաք չինքը մինչ
զեւ Հայերը, թուրքին կարողա-
ւել և քիւրտին աքսլէն փախ-
չին ու արեան գետերէ անցնող
հայերը, իրենց զլուխին գնելու
մեղ մը չունին հայրենիքէն
զուտ:

Մակեդոնիայ մէջ յայն հրոսա-
խմբիւ պոլիարահարած ըն-
թացքը առիթ տաւ որ Պալ-
կարիայ մէջ մաս մը պոլիար-
ներ ալ հակայունական ցոյցեր
ընէն և այլապիւր բուսական ե-
ղու պոլիարացի Յունաց խու-
նապը առաջ բերելու դէպի նա-

ւամասնացները ուր արդէն կը
սպասէին հէլլէնական նաւերը
զանոնք ձրի ու հանդիստ փո-
խադրելու Յունաստան:

Բաղադրութեան ելք իսկ չկալ
Պալկարիա և Մեծ Հայաստանի Հա-
յոց խառնակին ոչ ալ Պալկարի
և Վերջին օրերս Գոնիակի Հա-
յոց փախստան հետ Յայերը
դէպի իրենց Մայր Հայրենիքը
ու եղբայրներուն գիրկը կը
թան ապաստանիր իսկ հայերը
իրենց հայրենիքէն խառնակով
օտարութեան հիւրամէ ժ գոնեք
ձեռք կառնեն: Հէլլէն կառա-
վարութիւնը ամեն բարիք կը
չաւայէ իրեն պատասխանող յոյ
ներուն մինչ օտար երկիրներ
հայուն սոքը ցամաքի վրայ դը-
նել հազիւ թողալով քիչ յի-
տոր աննշան պատճառ մը կը
նային զանի այդ չոր գետինէն
ալ զրկելու, արտաքսելու կամ
հալածելու համար:

Երբ մեզ այսպէս, մեր գլուխը
զնելու տեղ կը պոկուի հարկ
անհրաժեշտ է որ գոնէ մեր
զլուխին մէջ խելը չը պոկուի
որպէսզի մեր ստորին տակ գրա-
նուող չոր հողն ալ կորսնցնելու
վտանգին չենթարկուին, պետու-
թեանց սահմանները մեր առջին
բոլորովին գոցելու պատճառ չը
տանք Այս մասին խորհիւր իսկ
ստակալի է, սակայն և այնպէս
վտանգը դէպի մեզ բուսական
ճամբայ տանք է արդէն ալ մեծ
զգուշութիւն անհրաժեշտ է Այս
պէտք է լաւ ըմբռնեն մասնա-
ւորապէս հայ յիւրափ կազմակեր-
պութիւնները:

ԼՈՒՆԵՆ ԽՐԱՆԱՅԻՆԻ
ԵՆՈՂ ԿՈՒՆԱՔՆԵՐ
ՀԱՅԵՐԹԻ ՔՓՈՐ ՄԸ

Վաղապարհեան համաժողովին
սուրհանդակէն:

Սիւնոս, անոնք կը չարտակեն
զաւր Լաւիկ կոչուող սեղանը չուտով
պատշաճ պիտի բլլայ միայն կիսաք-
նեքով, սպազած եւ զարնոյրեցող
փաստեր մարդկային յայտնու
նութեան, ինչպէս սկիւթեան դիւ-

նադիտական խոտորակներն և մի
ջողապարհ համաժողովներու աննշան
արժէքին: Անոնք անոնք տեսնալ սա-
խեղճ Բորկացիները որոնց պահանջը
Լաւիկ մէջ ներկայացուցելու մասին
պատասխանեցաւ միայն կրճատութեամբ
իրենց ինքնավարութեան վերջին հե-
տին Մեծ քաղաք Պալկարիայի
Վաղաքներու, Պալկարիայի և Ալ-
պանացիներու ազգապիւր: Եւ ահա
վերջին կարգին մէջ կուրի կամարի
ամենին ահա որ թափուր, գլխաւոր
հայերը Անոնք իրենց բազուկները
կ'երկարեն դէպի պատգամաւորները՝
աղաչելով «Սպիտակ» մեղի, կը պա-
ղատենք, յանուն աշխարհաշին, ո-
րուն համար խորան կամ գնած է ք. փր-
կից: Բայց Ան միւսին զիմունն է
որ կրնէ իշխան և Ան պիտի քննի
նայ միւսին ապրի հըր:

Երկէ մեր խմբագրին վրայ խառն
խորհրդարաններու ճանաչող տեսակետ-
քին մը տեսան հասած Լաւի: Մեր
խմբագրը սպասող լսելով այս այցե-
լուներուն ինչ տղի վերաբերիւր «ա-
կալին կմարքներ» աղաղակեց ան:
«Վերջապէս կը ժամեն»:

Անոնք ներս մտան ստաֆորդու-
թեան պատիրակով թան մը որոնց
անունները անէ:

Գրապատիւ Գեորգ Ի թիւնեան,
հոգի որ պետ արեւմտեան Եւրոպայի
Հայերուն:

Յ. Շահապար և Ա. Ահարոնեան,
պատիրակներ Լիվրինի կաթողիկո-
սիւ:

Պնր. Փիլիպ Բիլյար և Վիլիամ Պէ-
նար, պատիրակներ Ֆրանսայի հայա-
սէններու յանձնարարութիւն:

«Ինչ փնտրելու եկած էք», կը
հարցնենք կանոն ինչ զիմունով «ա-
կալին թէ ինչ պիտի պատասխանեն:

«Երգար թիւն և մեր իրաւուն-
քը»:

Համաժողովը ձեռք պիտի չիւ-
նալ կական ինչորի ինչպէս նաեւ ու-
րու միւս քաղաքական ներքին խն-
դիրները՝ մեղմելու միտած են:

«Երբ ինչ քաղաքական» բայց
Հակական ինչորի միջազգային քա-
ղաքականութեան կը վերաբերի: 1878ի
Պէրլինի վեճաժողովին 61-րդ յօդ. ամբ
մը իր արեւելքը կը երաշխաւորէ:
1895-ի ինչ ստակալիւրը, ստորագրուած
բայր մեծ պետութիւններին, մանրա-
մասնով կարապետէ այն չնարհու-
ման, որոնք արդարութիւնը կը պա-
հանէ որ բլլան մեղի: Բայց ինչ ստա-
ցած ենք մենք, ոչինչ:

«Բայց զիմ կը կարծէք թէ այս
իրաւունքները զիմ ստանալ Լաւի-
քին, աւելի լաւ կըլլար թէ արեւմ-
տեան ինչ զիմ»:

«Մենք կը զիմենք բոլոր պա-
տիրակներուն, որոնք կուրեն լսել մե-
ղի, և մենք իրաւապաշտ պատի-
րակի քով կը լսողանք պատճէնը մեր
զիմ մին և կաթողիկոսի նամակին:
Բայց մենք համաժողովին չենք զիմեր
հաւաքական կերպով: Մենք չենք ու-
զեր զմեզ անիւտ, ստակալի մերժումնե-
րու ենթարկելու»:

«Ուրեմն զոք պէտք էր զիմիք
միջազգային չըմանակին, որ տեսակ
մը ոչ պաշտօնակ ն յարակից մասը կը
կազմէ համաժողովին: Հոգ էր որ ի-
րենց ինչորի ներկայացուցին Պալկա-
րիայի և մենք ուրախ պիտի բլ-
լանք լսելու նաեւ ձեր լսելիքը»:

«Համաժողով կը գտնուի մեր հրա-
ւերը, կը պատասխանեն մեր այցելու-
ները բայց կրնանք փաստել ձեր
պաշտօնականութեան»:

«Վեճառակ» բայց անգիտցի-
ները 1788 ն կիպրոսը ստանալու հա-
մար ձեռք զէմ գտնեցին: Եւ զիմական
ստակալի լսելու միտ գոհած է Ա.
Բիլյարի քիստանները»:

«Միջոց է կը պատասխանէ հայե-
րու կողմէ իս ողբ: Եւ հիմա որ Ռու-
սիա և Անգլիա կանոնաւորած են
վեճերը և ազգի բոլորակներ եղած
հայերը կակտին յոստալորի իր Ռուս
Հայաստանի սպասու լսելու ստակալի-
պատ զն բլլար անգիտանա համաժոյ-
նութեան»:

«Անոնք այսպէս լսող բլլար Բայց
բոլոր ինչի ուրեմն, ով կը նկատէք
ձեր փաստարկը ինչումին, ուստ
ներք թէ լսել բլլար ևս հանդիպ-
եմ հայերու նայ յոստ ստակալ, որ
չպիւ կարա Պիթընգիլիտ»:

«Աւելի ստաներ կը սիրէք
քան իր քերքը, բայց մեզ ինչումին
չենք ոչ մէկին, և ոչ միւսին: Մենք
ազատութիւն կը պահանջէք միայն
մեր կրնին համար, ապա լսելու մեր
զիմացիներուն համար, ապա լսելու
մեր լեզուին համար: Մենք կը պա-
պահանջենք միայն որ ապաւանք
ջորդէ ևս բոլորապիւր մէկ ենք քա-
ղաքական անըմանքներ չունենք, մենք
կը պահանջենք այն միայն որ թէ բլ-
լան խոտաւցած է 1878ին և որ լեւ-
պետութիւնները մանրամասնութեան
չըմանակած են 1895ին»:

«Երբ լսելու ևս այդ քանի իս նա-
լով, որովհետեւ Ռուսիայի լեւ եղած
ատկութիւնը բլլար Անգլիա թէ Հա-
յաստանի մէջ, հայերու մասն և Բայց
ինչ իրաւք ինչ թէ քաղաքական
տեսնեքներ չունենք: Հապա Մեծ Հա-
յաստանը որ կովկասէ մինչեւ վա-
փոր դառնաւ երկիրները իր մէջ պի-
տի պարտական»:

«Չորս բարանցանք հաւատացէք
մեզ: մենք այդպիսի ծաղրելի գաղա-
փարներ չունենք»:

— «Հասպա ամերիկականներուն դիմումը Գերմանիայ կայսեր, խնդրելով անկէ որ ըլլայ հայերու պաշտպանը եւ գերիշխանը Փոքր Ասիայի»:

— «Մենք ատ չենք ճանչնար: Բայց մենք չառ երջանիք պիտի ըլլայինք. եթէ քաղաքակիրթ պետութիւն մը մեզ ազատէր ջարդերէն»:

— «Ջորջերէն»: Ինչպէս, ձեզ տա- կա՞ն կը ջարդեն»:

— «Աւա՛ղ, կը պատասխանեն հա- յերը: Նոյն իսկ այն միջոցին երբ ձեր համաժողովը կը գումարուէր Լահէյի մէջ, Մուշի մէջ մեր հայրենակիցնե- րուն անագորոյն ջարդը տեղի ունե- ցաւ: Եւ մեր կիները մահէ աւելի մեծ անարգանքներու զոհ եղան: Յանուն մարդկային խղճմանքի կը պահան- ջենք ազատութիւն այս սարսափներէն: Ահ, եթէ միակ Անգլիան 1878ին փո- խանակ կիսարար առնելու, միջազա- յին ժանտարմըրի մը հաստատէր Փոքր Ասիայի մէջ, որչափ պիտի տարբերէր մեր վիճակը»:

— «Անգլիան»: 1878ի Անգլիան Լորտ Պիքընգֆիլտընէն էր, եւ Լորտ Պիքընգ- ֆիլտըն, ձեր հայեցակէտէն, օտտանայ է:

— «Այո՛, բայց Լորտ Պիքընգֆիլտըն մեռած է եւ Անգլիան անկէ ի վեր շատ փոխած է իր կարծիքը: Հիմա մեղի համար բան մը չէ՞ք կրնար ընել: Բազ- մապահանջ չենք մենք: Մենք միայն կը պահանջենք ապրելու իրաւունք: առանց ջտրողութեան, ազատութիւն եւ կեղծեցիք եւ դպրոցի: Հոգ չէ, թէ ով կուտայ ժեզի այդ ազատութիւնը: Անգ- լիան, Գերմանիան թէ Ռուսիան հոգ չէ թէ ով, խանդավառութեամբ պիտի ընդունինք»:

Մեր այցելուները կը մեկնին:

Ինչ մեկնաբանութիւն Պէդրինի մեծ վեհաժողովի փնտթեան մասին: Ահա մեծ պետութիւններու համաժողով մը միայն մեծ պետութիւններու Ան իր գլուխը ունէր մեծ Պիքմարքը եւ իր ետեւը Եւրոպայի ամբողջ բանակները: Ան բազմաքանակ յայտնած չէ, ինչպէս Լահէյի համաժողովը: Ան հանգիստեալ դաշնագրութիւն մը ստորագրած է, երաշխաւորելով թէ կարգ մը բաներ պիտի կատարուէին: Աս տեղի կուրնե- նար 1878ին: Մենք 1907ի մէջ ենք հիմա: Եւ ի՞նչ կը տեսնենք:

Հայաստան եւ Մակեդոնիա:

ՌԻԻԼԵԸՄ Թ. ՍԹԵՏ

(Հայեցեմք)

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ

106

ԱՌԱՋԱԿԱՊԵՏԸ

— * —

ՄԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱՌԱՋԱՆԱԳԵՏԸ

(Շար. նախորդ թիւէն)

— Եւ դուք համակիրպիւթեամբ կը տանիք այդ բոլորը, ընդհանրեց Աւա- զակապետը:

— Եթէ չը համակիրպիւթը, ինչ կրնան ընել: Արդէն փոքրիկ պատճառ մը կը փնտթէ որ իսկոյն ձերբակալել տայ ու քաղաքը զրկէ: Ո՛վ է հար-

ՀԱՅ ԿԵՂԵՔԻՉ ՄԸ

Հայրենիքէն Տրուպիզոնի ճամբով ար- տասանման ելլող հայ ճամբորդները զըզ- ուանքով կը խօսին Տրուպիզոնի մէջ պանդոկապետ Մկրտիչ անուն անձի մասին: Այս մարդը իր խան անունին տակ լարած Թաւարդը ինչո՞ղ հարիւ- րաւոր խեղճ հայերը ստակայի կերպով կը կողոպտէ թուրք պաշտօնեաներու անունով եւ անոնց չահակցութեամբ:

Կարիւնէն կանոնաւոր անցադիր ու- նեցող ճամբորդ հայեր երբ անոր խանը իջնալու զփառողութիւնը կուրնան, նաւ նստելու ժամու- ն իւրաքանչիւրին չորսսկան ոսկի կուղէ, եթէ ոչ եւ զարմնել սպասնալով: Խեղճ ճամբորդ- ները տեսնելով թէ այդ սպասնալիքը իրականացնող անխիղճ մըն է այդ Մկրտիչը, ստիպեալ կուտան չորսս- կան լիբան ու նաւ կը նստին:

Իսկ որոնք որ անցագիր չունին Մկրտիչը անոնցմէ 22ական լիբան կառ- նէ անցագիր հանելու համար: Պէտք է ըսել թէ այս 22 լիբանին 8 հատը վա- լի փաշայինն է: 2 հատը զատաւորին 1ը մուխթարին: 25 դրշ 10 փարան անցագրին եւ 100 փարան նաւաժա- ւոյցին, միացեալ 10 ոսկիէ աւելին այդ մկրտիչը ինք կը կլլէ:

Երբ հայ մը իր ազգակիցներուն հետ այսպէս եւ տարօրինակ տնիւղճու- թեամբ կը վարուի, անդին Շաքիր ա- նունով թուրք պանդոկապետ մը կա: տարեալ մարդասիրութեամբ կը հիւ- բասիւն եւ կը պաշտպանէ հայ ճամ- բորդները, որոնցմէ միայն 5 դրշ խանի ստակ կառնէ 3 օրուան համար եւ 2 1/2 դրշ անցագիրը «գայտ» ընել տալու եւ կըլէ «խեղճ հայեր զոհ ե- ղէք մեզէ», եւ ձեր կեանքով Մկրտիչը չեմ որ ձեզ թալլեմ: Եւ իրօք Մկրտի- չը սա քանի մը տարուան մէջ հա- զարներով ոսկի գրկած է մինչդեռ ա- ռաջ աճօթի մըն էր:

Թող մեր հայրենակիցները զգուշա- նան այդ վառէն եւ զիրար զգուշա- ցնեն:

Ա.Ն.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՍՕՅԻԱ, 4 Հոկտ.

ԱՐԻԻՆԱԶԵՆ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ
Թուրք եւ Պուլկար սահմանագլուխը

Վերջին օրերս տեղս չստանալով պաշտո- նական եւ անպաշտօն տեղեկութիւն-

ցունողը, տէր եղբայր, ո՞վ է արդա- րութիւնը փնտթողը: Զապիթիւն ու- թիչ օրէնք ունի, ոստիկանը ուրիշ, իսկ բարձր աստիճաններն ամենեւին: Աւազակապետը զարմալ մա- ծու մեքու մէջ թաղուեցաւ: Հոգին լեցած էր ու կուրծիւնը կը գոնա- նար: Այլ չէր կրնար համբերել, ուստի աներկիւզ ձայնով մը ըսաւ:

— Մտիկ ըրէ՛ք, Տէր Վարդան, ա- հա՛ բաղդին բերմամբ հոս եկայ եւ չեմ կրնար ծածկել ձեռն իմ: Ո՛վ ըլ- լաւ... Եւ ձեր վաղեմի բարեկամ Ներսէս Արքեպիսկոսն եմ ու այսօր Խան ձալաւ կը կոչուի:

— Աստուած իմ... դո՛ք հոս... բացազանչեց Տէր Վարդան:

— Ծակտաղթիր բերաւ... Թողունք ատիկա, ընդհանրեց Աւազակապետը: Հիմակ կը յայտնեմ թէ նպատակ մը ունիմ...

ներք կը հազորդեն ընդհարման մը լու- րը որը տեղի ունեցած է Վոյնա գիւղի մօտ, հետագիւր մը կը տեղեկացնէ հե- տեւեալը:

Առաւօտեան թիւրք զինուորական խումբ մը ուղարկէ մտնել Պուլկար սահմանէն ներս, Վոյնա գիւղի սահ- մանագլուխի փոստը կը դռնուի պուլ- կարկարան ճիւղ սահմանապահ զօրա- խումբը: Փորուչիք Փէյչէվ միմայն 12 զինուոր ունի եղեր իր մօտ, բայց կարողացեր է պէտք եղած դիմադրու- թիւնը ընել: Գիշ վերջը թուրք զին- ուորներու երկրորդ խումբ մը կը հա- նի որդ միացած առաջինին հետ կը մտնեն պուլկար հողը: Թուրք զօրքե- րուն ուժին դէմ պուլկար զինուոր- ները անկարող եղած են դիմադրել եւ ստիպուած են հտ քաշուիլ: Թուրք զօրքը գրաւեց է փոստը: Փորուչիք Փէյչէվ, չուտ ընդփոխ միջոցներ խոր- հեր է եւ անմիջապէս մօտակայ գիւ- ղերէն պահակազօրքերը հաւաքելով սկսեց է կոռուի:

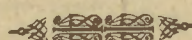
Կուրծ տեւեր է 10 ժամ: Պուլկարաց ուժին առջեւ թուրքերը չի դիմանա- լով ետ քաշուած են: Պուլկարներէն մինակ զինուոր մը վերադարձած է իսկ թիւրքերէն թէ եւ յայտնի չէ բայց կը կարծուի որ շատ զոհեր տուած ըլ- լան:

Այս ընդհարումներուն վերջ մը տա- լու համար, որովհետեւ շատ անգամ տեղի կուրնան, Արտաքին գործոց նախարարութիւնը որոշեց է դիմում ընել Բ. Դոնան որ առջեւ առնուի:

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆՆԵՐ

Սոյն գրուածքիս հետ, առիթը ու- նեցայ հրապարակաւ հարցում մը ուղ- ղել տեղւոյս ազգային ընթերցարանի վարչութեան թէ՛ ինչ կը մնայէ, երբ կը տեսնէ գիրքերը հոս հոն ցրուած, անկանոն փրճակի մէջ: ատոնք մի քիչ ժամանակէ կարելի է բոլորովին կոր- սուին: Նսեւ ինչ կը մտածէ վարչու- թիւնը երկու ընթերցարաններու մի- ացման առթիւ: Մինչեւ ե՛րբ այսպէս կուտակցամուրթիւն, որուն հետեւան- քը միշտ ազգային շահին վնաս կը բե- րէ եւ ոչ օրդուտ կը խնդրեմ պատաս- խանեցէք:

Ա. ԿԱՄՍԱՐ

ՀԱՅ ԼՐՏԵՍ ՄԸ

Ֆիւրպէ, 4 Հոկտ.

Այսօր քաղաքիս մէջ սպաննուե- ցաւ Բակոր Գրիգորեան անուն հայ մը իր լրտես թուրք կա- ռավարութեան Սպաննուլը 16 տարեկան Մակեդոնացի պատանի մըն էր որ ձերբակալուեցաւ: սա 3 օր առաջ հոս հասած էր:

Թակոր Գրիգորեանը 45 տա- րեկան հեռագրի նախկին պաշ- տօնեայ մըն էր որ ստեպ կ. Պուլ- իս կերթար Ա. կարգի տուսա- կով, հոն կիլիանէր թօգատելանի առաջնակարգ պանդոկը, կը տես- նուէր լրտեսապետներու հետ կըսուի թէ թուրքիս գացող շատ մը հայեր մատնած է: Նոյնպէս պատճառ եղած է որ Ռուսմանիա թուրքիս յանձնէ հայ մը իբր յեղափոխական:

Իսկ վերջերս Մէրմիսեան (.) անունով հայու մը Դոնալթ թեր- թը զրկելով անոր բանտարկու- թեան պատճառ եղեր է:

Քաղաքը ՏԵՂԵԿԵ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կովկասի մէջ այս անգամ Տու- մայի անդամաց ընտրութեան գործերը բոլորովին զուրկ են ո- գեւորութենէ: Տուսմային երկու անգամ լուծուիլը ժողովուրդի աչքին նուազեցուց անոր կարե- ւորութիւնը: մանաւանդ այս ան- գամ Կովկասի պատգամաւորնե- րու թիւն ալ նուազած է, 3) ի հեղ 10 պատգամաւոր միայն պիտի զրկուի:

— Շուշիի ձիւլանչիւրի եւ Կա- րագինի գաւառներուն քաղաքա- յին ընտրողներու ժողովը տեղի ունեցած է: Դաշնակցականները պայքար ըրեր էին: Հայ եւ թուրք ընտրողներու ձայներու ճնշող մեծամասնութեամբ ընտրուեցաւ Մշակի խմբագիրներէն Տ. Համ-

— Խիստ լա՛ւ: Թո՛ղ Աստուած հետք ըլլայ, գացէ՛ք:

Աւազակապետը գաղտնարար եւ կեղեցիկէն զուրս ելաւ ու երբ անշան փողոց մը հասաւ, հոնտեղ գտնուող մարդոց հարցոց քննարկին ո՛ւր ըլլա- լը Շուտով մը ցոյց տրուեցաւ: Ա- տանց վարանելու ներս մտաւ: Զապ- թիւն, որ Մահմաւ աղա կը կոչուէր, զեռ նոր արթնցած էր քոչնէն եւ կը լուացուէր:

— Խայր օլսո՛ւն պէյ էֆէնտի, ը- սաւ Աւազակապետը մտերմական ձայ- նով մը:

— Օ, խայր օլսո՛ւն, Գլխիչ էֆէն- տի, միմիջեց Մահմաւ աղա, որ քա- ռաստնն անցած, ծաղկաւեր կերպա- լանքով, տոգոյն դիմազներով, նեն- դաւոր նայուածքով ու անբարոյակա- նացած շկարագիր մը արտայայտող արկարով անձ մըն էր: Հրաւեցէ՛ք...

